

Biserica și Școala

Revista bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERȚIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

iar banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

„Lumină din lumină“.

...și veacul nostru cere lumină!
lumină în masele....

Biserica noastră este asemenea unui mare și
nos policandru, în care lumina cea mai mare
ai de-asupra este însuși întemeietorul biseri-
— divinul preot Hristos, — iar celelalte lu-
sunt celelalte preoți ai bisericei.

Însuși Hristos zice despre sine: *Eu sunt lu-
minii!* (Evg. Ioan VIII, 12), și tot aseme-
și despre preoți: *»Voi sunteți lumina lumii!«*
Apostolul neamurilor numește pe credincioșii
pricei de „fii ai luminii“.

Ce va să zică acestea? Să fim lumini, la a
bir vedere să poată călători cu deplină siguri-
toți aceia, cari rătăcesc orbecând în întune-
neștiinței, în lumea țesută din atâtea incur-
ri. Groasă e neștiința în care înoată o consi-
bilă parte din massa poporului nostru; în multe
mari variațiuni se pronunță zi de zi, incur-
prile prin cari trecem. Zilnic se dovedește ne-
ta de cel mai rentabil profit pentru mulți în-
tori, de pe a căror buze roșite de vicleșug,
vorbe dulci, deși ascuțișul limbii lor e ve-
de șarpe.

Așa a fost — și așa este.

Din vremi bătrâne și până azi potop. întreg
avistii și oropseli s'au deslănțuit asupra popo-
nostru și îndeosebi asupra așezămintelor lui
ne, ca: biserica și școala.

Unica armă i-a fost virtutea creștinească.
dacă vitregimea vremilor — în dar — i-au
o parte de neștiință, — prevedința divină a
care i-a dat: *virtuți*. Tăria în dragostea și
rea neclintită de aceste sfinte așezăminte —
rică și școală, — este *un criteriu marcant*
triez sufletești. Aceasta tărie a fost totdeauna

răspunsul și puterea paralisatoare a tuturor ofen-
sivilor.

Dacă pătura de jos a bilit multă vreme, de
neștiință, — datu-i-a Dzeu totdeauna câte un lu-
minător mare, care asemenea luminii din polican-
dru, strălucea prin mărețele lui fapte. — Lipsa
ător fel de luminători, azi încă e simțită.

De aceea, cei pe cari i-a învrednicit Iisus
Hristos a-i numi »lumina lumii«, preoți, învățători,
ca imediații conducători ai poporului, — dar cu
ei împreună întreaga ceată a cucernicilor credin-
cioși cărturari, cari la suflet, poartă soarta po-
porului nestru — *să lumineze*.

Fiecare după a sa putință, căci după cum
am zis și în reflexiunile mele din Nr. 48 1905,
al acestei prețuite foi, »numai din ceea-ce ai, poți
să dai și altuia«. Și ca să nu ni se poată zice:
»cum va lumina sfesnicul, în care nu e lumină...?«
să ne luminăm înșine. — Să luăm *cartea*, ca cel
mai bun și nedespărțit tovarăș al luminei. Să luăm
cartea și să scoatem din ea lumina, ca așa lumi-
nându-ne noi; să putem arunca raze de lumină și
poporului de rând, ca astfel din lumina noastră
să se lumineze *el*, care e mai mult lipsit de ea
și care mai mult tângește.

Numai cu cartea în mână, cu cetitul și stu-
diul serios, ne vom putea afirma de lumină curată
purtând cu demnitate atributul de »lumina lumii“.

Bibliotecile sunt tot atâtea izvoare de lumină
și cel-ce are *biblioteci parohiale*, cu drag să le
îmbrățișeze, iar cei-ce n'au să desvolte posibila
insistență de a le putea avea.

Unii au *biblioteci proprii* — cei mai mulți
însă n'au nimic. Aceștia încă ar putea face mini-
mul — fără multă stoarcere, mărginindu-se fie
chiar și numai *cetitul foilor*, pentru a putea fi în
curență cu chestiunile de interesul bisericii și școlii
— ca cele mai de căpetenie instituțiuni ale unui
neam.

De nu vei ști cum stă grădina în care ai să lucrezi, cum vei ști de ce să te apuci?

Pe aceasta cale se va deșteptă în fiecare luminător grija de a fi asemenea unei lumini pururea arzătoare... lumini ale lumii, mântuindu-ne cu siguranță de a fi considerați de simple *sfeșnice goale*.

Zaharie Moga,
abs. de teol.

Un jubileu.

Literatura bisericească este începutul culturii naționale la toate neamurile. Căzutu-s'a dar' ca în întocmirile templelor înaltei culturi moderne atât din motive științifice cât și din motive de real interes omenesc și social, să se instituiască facultăți teologice pe lângă universități, — acolo unde ele n'au fost chiar temelia ridicării acelor focare ale științei.

Noi, neamul românesc, în această privință — ca aproape în toate — n'am stat în frunte; așa că abia în timpul de față putem să asistăm la primele jubileuri, cari indică momente aniversare de asemenea natură.

Cea mai veche facultate teologică, cu caracter ortodox român, este la noi facultatea teologică din Cernăuți Bucovinei, la care în deceniile din urmă numeroși actuali fruntași ai bisericii noastre și ai celei din România, ba chiar coreligionari de ai noștri, de alt neam, din monarhie și străinătate au găsit lumină, izvor de adăpare pentru adevăr și însuflețire, întru legea mântuitoare și puterea Cuvântului.

Facultatea teologică din Cernăuți în ziua de 24 Februarie a. c., serbează un jubileu, jubileul primei promoțiuni în doctorat în științele teologice la acea facultate, aniversarea a 25 de ani, a promoțiunii valorosului elev, astăzi distins profesor al aceleiași facultăți, **Dr. Emilian Voiușchi**.

Momentul e de o deosebită importanță pentru viața noastră culturală peste tot și bisericească îndeosebi, se potențează însă importanța momentului prin împrejurarea, că jubilanțul s'a validat ca un factor important în dezvoltarea culturai teologice ortodoxe române.

Dr. Emilian Voiușchi, proprietar al Crucei mari a ordinului Coroana României în gradul de comandor, născut în anul 1850 în Cernăuți, a absolvit teologia în 1874 la institutul clerical de ațuncia din Cernăuți; cercetează apoi universitățile din Viena, Innsbruck și Strasburg, pregătindu-se pentru catedra studiului Testamentului Vechiu și pentru limbile orientale. Se promovează în 24 Februarie 1881 în Doctor în s. teologie și astfel e primul Dr. de legea răsăriteană în Austro-Ungaria. Este numit în același an 1881 suplent,

la catedra de morală, apoi în 1884 prof. extraordinar, iar în 1888 prof. ordinar pe Teologia morală. A fost decan la facultatea logică din Cernăuți în anii 1890/91, 1891/1892, 1899/1900 și 1903/904, iar în anii 1892/1901/902 rector al aceleiași universități. De zent e și arhiepiscop, staurofor și consilier istorial onorar al consistorului mitropolitan Cernăuți.

Publicațiunile distinsului jubilanț sunt mătoarele:

1. Trad. și Explicarea: *Profetului Ioel* textul original-masoretic, Viena 1882. 2. *T. V. Un adaus la morală creștină*. Ce 1890. 3. *Colecțiune de predici* împreună cu Dr. T. Tarnavski. Cernăuți 1896, 1898 și III tomuri. 4. *Teologie dogmatică* de prof. moroșan, revăzute și edate de prof. Voiușchi 1887—1889 II tomuri. 5. *Tălcuirea Psalmilor* de I. Onciu revăzută și edată de prof. Voiușchi 1898. 6. Dela 1895 redactor al revistei cești »Candela«. 7. *Proverbele lui Solomon* duse și explicate din textul original 1901.

După cum suntem informați, la jubileu participă prin delegați toți foștii elevi ai d'iar Voiușchi, dintre cari mai mulți sunt episcopi din România, apoi din țara noastră, România Sârbi, și Bulgari atât din principatul bulgar ve din imperiul turcesc, etc., cari au ascultat de tui marelui dascăl la înalta școală ortodoxă a mână din Bucovina.

Elevii de odinioară ai jubilanțului: Episcopii Dr. Timuș (Curtea de Argeș), Dr. Miron (Râmnic), Dr. Georgescu (Galați), Dr. Ararot (Huși), Mitropolitul Dr. Zimonici din Moscova, Episcopul Dr. Letică din Timișoara se vor întruni în 24 Febr., la Cernăuți și vor oficia în Cernăuți cu Mitropolitul bucovinean I. P. S. Și d' Vladimir Repta, în catedrală, o liturgie solemnă unde vor plecă în corpore la locuința jubilanțului vor felicită, invitându-l în reședința mitropolitană, unde se va da un mare banchet în onoarea profesorului Voiușchi. Foștii elevi ai d-sale din Mitropolia din Ungaria vor fi reprezentați prin anume trimis.

Socotim de potrivită și înaltătoare a serbare, cu atât mai ales, că »vrednic este citorul de plăta sa«.

Scopul educațiunii după pedagogia solidarității

(Urmare și fine).

Deci, solidaritatea materială, intelectuală și morală, e un fapt al experienței zilnice, preocupă îndeosebi pe contemporani și p

tema heredității îl pune și mai bine în evidență.

Orice individ, atât din punct de vedere moral și din punct de vedere fizic, datorește ascendenților săi cum și descenții lui, nu îi datoresc la rândul lor.

»A tăgăduirea subordonarea existenței individului, existenței omenirii, este a ne tăgăduirea pe noi; a prezenta pe individ ca un tot complet înseamnă a face o creațiune specială, fără a avea seamă că această serie de creațiuni forțată dezvoltarea continuă a unei aceleiași (*.)

Ni-se impune, deci, a ține seamă de acest al solidarității fizice, morale și sociale. El vine din partea noastră, ca educatori, obligația de a considera pe copil nu numai ca o creațiune specială — o individualitate pură — ci și ca un element al unui tot, ca membru al unei colectivități, la binele căreia trebuie să contribuim.

Filozoful elvețian Secrétan, în căutarea unui principiu al moralei, s'a oprit la următoarea maximă: »Lucrează ca un element liber al unui tot«, care poate socotește ca un principiu general al eticii de purtare a omului, cât trăiește.

După părerea noastră, această maximă se poate vedea, minunat de bine, scopului educațiunii ca astfel, ea poate foarte bine servi de principiu al unei pedagogii cu adevărat rațională și științifică, întru cât corăspunde aspirațiunilor omului în care trăim.

Într'adevăr, maxima citată nu numai că nu negă importanța individualității, dar' totodată nici nu-i sacrifică latura socială, ci recunoaște drepturile colectivității.

Cu alte cuvinte, această maximă ar putea să servească drept punte de trecere între pedagogia exclusiv individualistă și între pedagogia sinceră socială deoare-ce e completată prin noțiunea libertății, atât de necesară și de firească științei educațiunii.

Servindu-ne de maxima înțeleptului Secrétan, vom vedea, că: Scopul educațiunii, după pedagogia solidarității, este de a forma din copiii de amani capabili, spre a lucra ca niște elemente libere ale unui tot, sau mai propriu: Educațiunea are de scop de a forma niște inși cu niște personalități stăpâne pe sine și având înțelegerea, că aparțin unei colectivități.

Potrivit acestui scop, pedagogia solidarității înseamnă o dezvoltare mai întinsă a individului, și a personalității copilului, într'o »școală

Modelul acestei nouă educațiuni, atât de prezentat în promisiuni, ne este venit din Anglia,

*) Charles Secrétan, Le principe de la morale, p. 139.

unde în 1889 D-rul Cecil Reddie fundă la Abbotsholme noua sa școală, în care și propuse a realiza »reunirea logicei Germanilor cu darul de observațiune, puterea de voință și cu spiritul practic al Englezilor pe deoparte; iar pe de alta, cu imaginațiunea creatoare și cu gustul Francezilor«.

Inercarea D-rului Reddie găsi imitatori mai întâiu tot în Anglia, la Bedales, unde se înființă a doua școală; apoi cu Demolins această nouă școală puse piciorul pe pământul Franței și se instală aproape de Verneuil, cunoscută sub numele »L'École des Roches«. Germania la rândul ei nu se lasă mai pe jos; aci în 1891, Dr. Lietz, fost elev al seminarului pedagogic din Iena, deschise institutul său din Ilseburg, în Hartz și după 3 ani se fundă un altul la Haubinda, apoi la Biberstein aproape de Fulda, la Laubegast în Saxonia, la Stolpe între Postdam și Berlin și în fine la Gaienhofen în marele ducat de Baden; iar în Franța la Liancourt în departamentul Oise, la Clères aproape de Rouen, la Estérel aproape de Cannes, la Jarnious pe Saona și în fine la Chalais în Sud-Estul Franței, cunoscută sub numele de »L'École d'Aquitaine«, care e dirijată de Ernest Contou și una în Elveția, la Glariseg în cantonul Turgovia.

Prin urmare avem astăzi 15 institute de educațiune nouă. În toată Europa, adică: 6 în Franța, 6 în Germania, — 4 de băieți și 2 de fete, — 2 în Anglia și una în Elveția.

Toate aceste școli sunt în plină prosperitate.

Ștefan Kiritzescu.

Chemarea preotului. *)

Precum genul omenesc prin propria sa putere n'a putut să se mântuiască de păcatul strămoșesc și de vina păcatului, așa n'a putut el prin propria-i putere să se mântuiască nici de urmările aceluia păcat. Urmările păcatului strămoșesc au fost: întunecimea minții, neștiința și rătăcirile religioase, pentru că puterile intelectuale ale omului nu se puteau urca la adevărata cunoștința a lui Dumnezeu și a adevărilor mântuitoare. A fost lipsă dar de o putere, care să ajute genului omenesc pentru a se mântui, și aceea putere a și venit în persoana lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Cu ajutorul acestei puteri, legătura, care a existat între Dumnezeu și om, iarăși a fost restabilită, căci El, Fiul a suferit pentru genul omenesc. Hristos, Fiul lui Dumnezeu a mântuit așadar genul omenesc precum de păcat așa și de urmările păcatului. — El în decurs de 3 ani a învățat prin cuvinte și fapte toate acele adevăruri, cari sunt de trebuință pentru a putea renoi legătura cea primi-

*) Disertațiune citită la serbarea dela Trei Ierachi, la ședința festivă a societății de lectură a elevilor institutului pedagogic-teologic din Arad.

tivă între om și Dzeu — El a fost luminătorul celor, ce ședeau în întunec și în năntea morții, lumină spre descoperirea adevărurilor, care a risipit întunecul.

Aceasta activitate a Mt. Hristos, care se numește misiunea lui profetică sau învățătoarească, n'a fost numai o lucrare secundară, ci principală, pentru că El ori unde mergea, ori unde ajungia, ori cu cine vorbea, materialul convorbirei sale a fost învățătura despre lucruri religioase, pentru aceea se și numește El în s. Scripură, „Rabbi“ sau „Învățător“.

Cu această activitate a început Mânt. Hristos opera mântuirii și cu sacrificarea sa pe cruce a implinit-o, satisfăcând astfel chemării sale ca învățător și ca preot. — Dar El este nu numai învățător și preot ci și împărat, căci a întemeiat pe pământ împărăția lui Dzeu, biserica, al cărei cap este.

Trei misiuni a implinit Mânt. Hristos pe pământ lăsând ca exercitarea acestor misiuni să se continue și după Înălțarea sa la cer. Însuși a dispus prin cuvintele rostite apostolilor săi, zicând: „Datu-mi s'a toată puterea în ceriu și pe pământ; drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al s. Duh. (Matei 28. 18. 19.)

Aceasta dispozițiune, aceasta poruncă a Mântuitorului, de a învăța popoarele în scopul mântuirii, au implinit-o după dânsul numai decât apostolii, iar după aceștia de atunci, până în ziua de astăzi următorii lor, păstorii și învățătorii bisericii.

Preoților, păstorilor sufletești le-a impus așadar Mânt. Hristos, ca să nu înceteze cu exercitarea acestor misiuni; le a impus, ca chemare, ca datorință sfântă, de a învăța pe oameni, a servi ca mijlocitori între Dzeu și om, apoi a săvârși s. Taine, a se ruga pentru oameni și a se îngriji de ei și de bunătaea lor.

Datorința cea dintâi a preotului este așadar a învăța poporul. A învăța poporul însă nu este numai cea mai mare și necondiționată datorință a preotului, ci este și cea dintâi, despre ce ne convingem din cuvintele Mânt. Hristos, care a dat poruncă apostolilor săi, de a boteza și învăța și încă mai înainte a învăța și apoi a boteza. (Mat. 28. 18. 19.) Datorința de a învăța o arată și ap. Pavel, când suspinând esclamă: „Amar mie de nu voi binevesti, căci datorința mă sileste.“ (I. cor. 9. 19.)

În urma acestor dispozițiuni preotul se privească, să considere misiunea învățătoarească de sfântă datorință așa împreună cu scopul ei, într-o propunerea adevărurilor, descoperite de Dzeu spre mântuirea oamenilor, așa ca toți să le poată cunoaște și primi cu credință Dzeească și să și conformeze viața după ele. Se privească aceasta datorință împreună cu „obiectul“ ei, care este întreaga doctrină descoperită de domnul nostru Iisus Hristos și propusă de biserică, căci zice evangelistul Mateiu: „Învățând pe dânsii să păzească toate câte v'am poruncit.“ (28. v. 20.)

Mijlocul cu ajutorul căruia preotul poate să-și împlinească această datorință sfântă este acela, de

care s'a folosit chiar și Hristos, și care mijloc este vestirea evangheliei la toată lumea, și în tot locuri mând exemplul lui Iisus, preoții sunt datori să să vestească cuvântul lui Dzeu, evanghelia în biserică și afară de biserică, în școală și afară de școală și ori unde vor merge, cu ori cine de vor materialul convorbirei să fie adevăruri religioase și pagarea cuvântului lui Dzeu. S'a angajat fiecare să ducă aceasta la îndeplinire încă atunci, când au s. hirotonire, deci nu-i lipsește altă, decât să încească aceea, pentru-ce s'a angajat!

În biserică își va împlini preotul această datorință prin aceea, că de pe anvon va predica cuvântul lui Dzeu, va sădi în inimă credința, iubirea, și speranța cea adevărată față de Creatorul, Susținătorul și Îngrijitorul al neamului omenesc, iar în școală prin aceea va crește popor religios, iubitor de Dzeu și biserică, împlinitor a poruncii, iubitori de oameni, la care ajunge prin conștiințioasă catehizare.

Dar nu este destul, ca preotul să învețe dincioșii săi numai cu cuvântul, ci și cu faptă voind să fie ascultată și învățătura lui și urmată de credincioșilor, trebuie, ca să ducă o viață potrivită învățaturii evanghelicești și a se arăta pe sine viu sfintei viețuiri, cu atât mai vârtos, că are dispune și s. Scriptură, prin cuvintele ap. Pavel zice: „Episcopul trebuie să fie fără prihană, ca îngrijitor al lui Dzeu, nesumeț, nemânios, nebelbătâns, nedoritor de câștig neonest, ci iubitor de Dumnezeu, iubit de bine, treaz, drept, sfânt, înfrânt (I. 78). Și dacă aceasta este impusă episcopului, e impusă și preotului, fiind preotul nu alt ceva decât locțiitorul episcopului.

Nu mai rămâne acum loc de îndoială despre mai dintâi și mai de căpetenie datorință a preotului și în legătură cu acestea să nu uităm nici o clipă de paznic ale prorocului Ieremia, care zice: „Ebi n'au zis unde este Dnul, și cei ce se țineau întru mine nu m'au știut și păstorii au făcut fără de lege întru locușii mei.“ (2. 8)

A doua datorință a preotului se cuprindente în siunea sa preotească.

Înșuși Domnul legiuind în biserică sa cea dintâi rânduiala slujbei, a pus spre acest scop bărbați, pe Aaron și pe Leviți și le-e dat lor poruncă să zică: „Și va fi aceasta voauă (preoților) vecinică, ca să vă rugați pentru fii lui Izrael întru toate păcatele lor.“ (Lev. 16. v. 34) Iar în alt loc: „Și se va ruga preotul pentru adunarea lui Izrael și se va ierta lor.“ (Numerii 15. 26.)

În legea nouă, măcar că tuturor fără excepție a dat Domnul poruncă de a se ruga, pe cei care mare preotească însă, ca rânduiți spre slujba lui Dumnezeu i-a îndatorit în mod îndoit, precum aflăm ap. Pavel, (în ep. sa c. Evrei 5. 3.) Mânt. Hristos poruncește învățăceilor săi înainte de pătimirea

rugă, când zice: „Ce dormiți, sculați-vă și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită“. (Luca 22. 46).

Dovada cea mai eclatantă însă, în urma căreia misiunea preoțească a preotului se ține rugăciunea întru toți oamenii, se enunță în cuvintele ap. Pavel adresate către Timoteiu, episcopul Efezului, preoțiam și fiște-cărui preot, când zice: „Fiule Timoteiu, căgu-te mai nainte de toate să faci rugăciuni, cereri și dăruiri pentru toți oamenii, pentru împăratul și pentru toți cei ce sunt în stăpânire“. (I. Tim. 0. 1. 2.) În conformitate acestora, datorii sunt dar preoții, ca să facă rugăciuni pentru credincioși în biserică și afară de biserică, și la toate ocaziunile. În rugăciunile lor să se adreseze la Dumnezeu, să ceară bunătața și ajutorul lui Dumnezeu, precum și revărsarea tuturor darurilor asupra omenimei. Ca preot se vârșește cu deplină conștiință și acurateță sfintele Taine, precum și toate obligațiile, cari sunt spre preamărirea lui Dumnezeu, apoi spre binele și fericirea credincioșilor săi.

Al treilea cerc de activitate a preotului este chemarea sa cea împărătească, numită misiune pastorală.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos întemeind pe pământ împărăția lui Dumnezeu, adică biserica, i-a dat și legi prin care să se guverneze ea, și la a căror observare sunt obligați toți membrii ei. Aceste legi Mânt. Hristos le-a dat prin mâna preoților, ca în înțelesul lor să guverneze biserica cea întemeiată de dânsul. Această misiune înțelesă în sine următoarele momente: Preotul ca guvernator are să poarte grije pentru cei bolnavi și săraci, pentru creșterea și conducerea comunei sale, întru bună starea religioasă-morală și materială a încredințaților săi, conducându-i, mângâindu-i și povățuindu-i pe toți. Lui se cuvine supravegherea asupra bisericii, a școlii și altor instituturi bisericesti.

Ca aceasta misiune să fie însă executată în spiritul adevărat și după prescripțiile Mant. Hristos, trebuie să fie însoțită de unele condițiuni, fără de cari preotul nu poate fi păstor bun. Aceste condițiuni, cari trebuie să le întrunească păstorul de suflete sunt: dăruința de a iubi comuna și în fine datorința de a-și îngriji comuna.

Toți preoții, cărora le este încredințată preoția, sunt strict obligați a fi totdeauna prezenți în comuna lor, și aceasta cu tot dreptul, căci păstorul de suflete poate numai atunci își va împlini chemarea sa de păstor, dacă nuși va părăsi turma — asemenea năimitului, care și în tot momentul și la ori-ce ocaziune fie în moment de bucurie, fie nenorocire, el nici când nu va lipsi, ci pururea va fi în fruntea turmei sale.

Precum păstorul de suflete este dator a fi prezent în comuna sa, ca păstorirea lui să aibă efectul dorit, tocmai așa se cere delă el, ca să-și și iubească comuna, în urma căreia îndatoriri preotul totdeauna să fie gata de a-și pune toate ostenețele sale, ba chiar și viața sa pentru binele comunei. Păstorul de suflete trebuie să manifeste iubirea față de credincioșii săi prin aceea, că amăsurat puterilor sale va suporta grija întru binele temporal și spiritual al parohienilor săi,

amăsurat puterilor sale le va câștiga liniște sufletească și tot ce poate fi spre mângărirea și îndestulirea lor.

A treia condițiune, care trebuie să o întrunească păstorul cel bun de suflete este cunoașterea comunei sale, în urma căreia el trebuie să își dea seamă de facultățile spirituale ale poporenilor săi, cultura lor religioasă-morală, starea lor materială, abuzurile, cari domnesc în comună, precum și izvoarele nemoralității. Trebuie să cunoască pe cei buni și pe cei răi, pe stăpâni și servitori deasemenea, ca astfel să știe trată pe fiecare după trebuință și cuviință. „Numai împlinind aceste condițiuni se va numi „păstor bun“, la din contră e „năimit“. Ca ocaziune pentru a cunoaște preotul comuna sa, poporeni săi, îi stau la dispoziție diferite mijloace. Astfel cercetând școala dese-ori, din purtarea copiilor va putea cunoaște unele referințe casnice ale părinților, prin cercetarea bolnavilor se poate ușor convinge despre spiritul, care domnește în familie, prin conversațiunea ocazională cu poporeni săi și în fine prin cercetarea privată a singuriților membrii din parohie, prinde pulsul parohiei sale.

Chemarea preoțească se reduce așadar la cele trei misiuni principale, adică la cea învățătoarească, la cea preoțească și la cea împărătească. Ca învățător el este știutorul cuvântului lui Dumnezeu, el este lumina, care trebuie să lumineze tuturor. Ca preot el este mijlocitor între Dumnezeu și om, iar ca conducător el este păstorul cel bun, care pururea conduce turma sa tot unde e bine, și căruia îi urmează turma, căci cunoaște glasul lui.

Și toate aceste trei misiuni se reduc la apostolie. Puterea bisericii e partea cea spirituală, purtarea toiagului, creștinătății, credința vie, cuvântul, adică adevărată apostolie. Apostolia îndeamnă pe preot să meargă între popor, să-l învețe, să-l lumineze, să-l slugiască, și să-l conducă pe calea adevărului. Apostolia este fondul creștinătății, căci numai prin aceasta va putea deschide preotul inimile credincioșilor. Fără adevărată apostolie nimic nu se poate, căci unde nu-i apostolie, acolo și biserica se distruge. Ca însă biserica să nu se distrugă, ei să se înlărească preotul să privegheze neconținut, ca lumina să lumineze și cu crucea în frunte să conducă biserica și poporul lui încrezut în calea cea adevărată, în calea binelui, acolo unde este pace, deplină mângâiere și fericire.

Petru Marșeu
teol. c. III

Aviz.

Partea cea mai mare a datorășilor noștri, fie că sunt datorii pentru calendarele diecezane, fie pentru abanamentul la foaia „Biserica și Școala“ și pentru alte diverse, neachitând nici până cu ziua de azi datoria ce o au la noi, și pe aceasta cale din nou sunt rugați, să grăbească cu achitarea acelor datorii, — la din contră, vor

fi siliți a recurge la luarea măsurilor necesare pentru încasarea pretenziunilor noastre.

Administrația tipografiei diecezane
Arad
str. Bathányi nr. 2.

Aducem la cunoștința publicului că **Administrația Tipografiei diecezane și redacțiunea revistei oficioase „Biserica și Școala” s'a mutat în localul din Str. Bathányi Nr. 2, alături cu localul Consistorului diecezan.**

În noul local spațios și mult mai corăspunzător s'a instalat mașină cu motor și tot felul de aparate moderne, pentru a se putea face lucrări artistice din-domeniul artei tipografice.

Nu mai puțin s'a îngrijit pentru arangearea sistematică a depositului și serviciului publicului nostru.

CRONICA.

Consistor plenar. Mercuri s'a intrunit la reședința episcopiască consistorul plenar, sub presiul P. S. Sale D-lui Episcop diecezan. Sau desbătut mai multe chestiuni importante.

S'au făcut dispozițiuni pentru alegerea deputaților la sinodul eparhial și s'au stabilit termenele pentru aceste alegeri; anume, 26 Februarie v. se vor convoca sinoadele electorale în parohii; în 2/15 Martie se vor face alegerile deputaților din cler; în 5/18 Martie ale mirenilor, în comunele cari au preoți locali și în 12/25 Martie în comunele administrate. Scrutiniile alegerilor pentru deputații mireni se vor face în ziua de 19 Martie v. a. c.

S'a raportat despre activitatea sinoadelor protopopești, în protopopiatele Lipova, Timișoara și Șiria. De administrator al tractului Boroșineu, până la îndeplinire, a fost numit P. on. D. Mihai Lucuța, protopopul Șiriei. Apoi s'au făcut dispoziții pentru îndeplinirea scaunului vacant protopopesc.

Prezenți au fost dintre membrii consistorului plenar M. on. d. d. George Feier, Ioan Damsa, G. Purcariu, Aurel Petrovici, Aug. Boțoc Tr. Mager, P. Truța, I. Russu, R. Ciorogariu, G. Popovici, Em. Ungurean, Gh. Serb, Tr. Vătan, Dim. Muscan, S. Raicu și Dr. N. Oncu.

Examenul de evaluare preotească pentru candidații la preoție din dieceza aradană s'a început luni în 19 n. l. c., și s'a sfârșit în 21 n. l. c. Au fost declarați de evaluați următorii: N. Mihulin, I. Coroi, Crainic, P. Cipău, V. Faur, S. Filip, M. Grecu, P. Hărduț, D. Hașas, T. Mihailovici, T. Roxin, C. Stefan, T. Vulpe.

† **Flora Dr. Rozvány** soția avocatului d. Eugen Rozvány, fiică a dlui notar public I. Beleş, Arad, a răposat în Domnul Marți, la 20 l. c., în grele suferințe, în vârsta cea mai frumoasă, împreună cu toate darurile vieții. O plâng nemângâie membrii ai familiei și număroase rudeni și toți a bă au cunoscut-o.

Din partea familiei primim următorul necru Subscrișii, cu inima înfrântă de durere, a încetarea din viață a iubitei lor soție, fiică, so cumnată **Flora Dr. Rozvány născ. Beleş**, întâmpl după un morb îndelungat și plin de suferințe, în 19-lea an al etății și al 3-lea an al fericitei sale sătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte vor binecuvânta după ritul sf-tei biserici gr.-or. în 21 l. c. la orele 2 $\frac{1}{2}$ d. m. în casa Andraș Nr. 23—24 și de aci se vor transporta pentru a lor așezare în grădina familiară din cimiterul din Arad. — Fie-i țărâna ușoară și memoria ete Arad, le 20 Februarie 1906. Dr. Eugen Rozvány A soț; Ioan Beleş și soția Aurelia Rácz, ca părinți; lele Maria Rozvány n. Illoviici, ca soacră; Dr. Eugen N. Felicia Dr. Rozvány n. Beleş și Aurel Beleş, ca și soră.

Regularea fundațiilor. „Unirea” din Bl tr'un număr recent se ocupă de o ordonanță ce pregătit actualul ministru al cultelor și instruc publică, pentru o nouă regulare a fundațiilor. După „Unirea”, câțiva paragrafi din numitul ordin § 3, alin. 3 zice: Sub fudațiune strâns b cească nu se înțelege nici fundațiune destinată a spre promovarea instituțiunei, nici fundațiune spre scopuri de binefacere și peste tot nici un feală. fundațiune care trece peste cerul vieții biserice credincioșilor... § 27. Bisericile între marginile de pectiune a statului și bisericile trase prin legea a sta — statoresc ele incele modalitatea administră celor fundațiuni, cari sunt încredințate lor... § 32. a nistrul concernent poate schimba scopul fundați dacă acela se împotrivesc intereselor statului. dacă în urma schimbării împrejurărilor, scopul de fundator nu mai corăspunde intențiunei lui... Ministrul, de al cărul rezort se ține scopul fundați dacă împrejurările schimbate o cer aceasta, schimba aplicarea venitelor fundațiunei“.

Luminarea sâteanului și starea învățătorilor e titlul un-oi broșuri, care cuprinde o conferență ro la congresul învățătoresc ținut la Galați (România) Decemvrie 1905, de dl Mihai Timuș, învățător în 50 șiori-Ilfov.

Broșura cuprinde juste observațiuni și indica folositoare, nelipsindu-i câteva comparațiuni, rela la procentuația știutorilor și neștiutorilor de carte la salarizarea învățătorilor, la diferite neamuri și diferite țări.

Regimentul miculul prinț. Intre serbările nuite din incidentul împlinirii a 40 ani de dor, a regelui român Carol s'a pus un punct nou, care fi fără îndoială privesc cea mai frumoasă a p cului. Anume în 10 Maiu fiul de 13 ani al mosterului de tron, prințul Carol, va conduce înaintea gelui un regiment. Il vor alcătul numai băieți, cari cel mai vârstnic va fi de 14 ani. Ideea cu mentul de copii e a prefectului de Ilfov, și chiar vederea cu îmbrăcăminte războinică o va face jora de

aceasta, în care e și capitala țării, București. Regimentul va consta din 12 companii, și-l va conduce călăre micul principe. Lui îi va urma o muzică anglicanilor, cu dirigentul cel de 13 ani, și apoi oștii băieților în uniformă, cu săbii și cu puști. Ideea a fost și regelui, care a dat ordin să se facă tot ce se putea, ca planul fermecător de frumos să răsună cât mai bine.

† Patriarhul din Antiohia Meletios, a răposat în 15 Ianuarie. După moartea patriarhului s'a încins o luptă aprinsă între Arabii ortodoksi și Grecii mai puțini la număr. Cei dintâi vreau naționalizarea patriarhatului, iar Grecii vreau să-i păstreze și pe viitor caracterul grecesc. Ceilalți trei patriarhi, — cari n'au să recunoască pe răposatul, cred, că orice mitropolit din patriarhatul lor poate fi ales. Să prevăd lupte

Analele Reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale gr.-or., din dieceza Caransebeșu-Nr. 3 din anul școl. 905/6, cuprinde, pe lângă lista oficială și informațiuni, mai multe articole din ziarul metodice.

Dar pentru biserică. Anisie Faur m. Dușe a fost primit pentru sf. biserică din Hârsăști un antimis în valoare de 10 coroane. Dumnezeu să-i răsplătească jertfa.

Școlile din Macedonia la expoziția națională. Într-o scrisoare școli românești din Macedonia au intervenit lângă ministerul României de instrucție cu rugămintea de a hotărî participarea lor la expoziția națională. Ministerul a aprobat cererea și a însărcinat pe șeful de birou dela minister, să întocmească un raport care va fi trimis școlilor din Macedonia. Prin acest raport se va arăta modul de participare la expoziția școlilor din Macedonia.

A apărut și se află de vânzare la tipografia din Arad, și la toate librăriile din țară cu preț de 40 fil. ABC-dar pentru clasa I. de Iosif Molnár și consoții. Ediția V. prelucrată după cerințele Grafiei Academiei Române.

Carte de cetire pentru clasele 3 și 4 ale școlii primare de Iuliu Vuia Aprobată cu decizia Ven. Consiliului aradan dela 13/26 August 1905 Nr. 3500. Preț 50 fileri.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului vacant de paroh din Brusturi, protopresviteratul Peștesului, comitatul Arad, prin aceasta se descrie concurs nou, cu termen de alegere pe ziua de **12/25 Martie** 1906.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: 1. Cvarcu două chilii, cină, supraedificatele trebuitoare și grădina de aproape 400□. 2. Extravilanul de cl. I cu teren arător, parte fânaș, de tot 14 jugh. cat. 3. Dela 10 numere de case, parohienii, cari au boi și plug, jumătate de zi lucru cu plugul, iar dela cei săraci, jumătate de zi de lucru cu mâna. Viptul este înmormântat a-l da preotul. 4. Șolele îndatinate. 5. Intregi dela stat, conform calificăției fiitorului preot.

Concurenții, până cu opt zile înainte de alegere se vor prezenta în sfânta biserică din Brusturi, pentru a-și dovedi aptitudinile în slujba dumnezească, oratorie, cânt și tipic.

Alesului i-se pune în prospect facerea unei case parohiale noi.

Concursele, ajustate conform normelor în vigoare adresate comitetului parohial din Brusturi, să se înainteze subscrisului, în Birtin u. p. Rév, până la 5/18 Martie, 1906.

Comitetul parohial din Brusturi, din ședința ținută la 13/26 Ianuarie 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu* pprezv.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala confesională gr.-or. română din com. Petriș (comit. Arad pprezvit. M.-Radna), cu aceasta se descrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: a) în bani gata 700 cor., b) în natură 24 metri de lemne din care este a se încălzi și sala de învățământ; c) dela înmormântări cu liturgie unde va fi poftit 2 cor., fără liturgie 1 cor.; d) locuință cu 2 încăperi, staul pentru vite și grădina de legume.

Dela recurenți se pretind următoarele documente: 1. Extras de botez. 2. Testimonii despre absolvirea cursurilor pedagogice și de calificare învățătorescă. 3. Atestat despre serviciul neîntrerupt de mai înainte. 4. Declarațiune, că pe baza serviciului de când își formează pretenziune la cvincvenale.

Alesul va avea să instrueze elevii în cântările rituale și să conducă în biserică cantoratul, precum și a purta toate agendele scripturistice referitoare la speșele culturale fără altă remunerațiune.

Reflectanții sunt avizați, a se prezenta la s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cânt și tipic, cei cu capacitate de a conduce corul vor fi preferiți, ear recursele ajustate cu documentele necesare, adresate comitetului parohial din Petriș, a le subșterne în timpul legal P. O. D. protoprezviterului tractual și inspector școlar Procopie Givulescu în M. Radna.

Petriș, din ședința comitetului parohial ținută la 12/25 Ianuarie 1906.

Iosif Cimponeriu
președ. com. par.

Simeon Chinsz
not. com. par.

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* prezv. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Almaș** se descrie concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: 1. Usufructul unui intravilan, și a 23 jugh. cat. pământ extravilan. 2. Birul preoțesc (dela 1 casă una măsură cucuruz sfârmat, ear unde sunt 2 case pe un intravilan, câte 1/2 măsură). 3. Ștolele îndatinate, anume dela înmormântări mici (1—7 ani) câte 2 cor. 40 fil., prohodul mare dela cei săraci câte 6 cor., dela cei mai în stare 10 cor., ear cu liturgie și cu stâlpi 16 cor., pentru botez 1 cor., 20 fil., dela cununți 6 cor. cu estrase cu tot, pentru estrase pri-

vate 3 cor. 4. Intregirea dela stat, conform evaluațiunii celui ales.

De cvartir se va îngriji alesul și tot acela va suporta toate dările publice, după sesia sa.

Se notează, că birul, pentru 1 3 Nri de case, se solvește din fondul de bucate, iar restul se încassează dela credincioșii din parohie.

Birul și toate venitele ștolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în — și afară de biserică a se săvârși, prin ambii preoți în întreaga comună, alternative, după rândul săptămânei.

Reflectanții sunt poștiți ca recursul lor ajustat conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le substearnă în termenul indicat la oficiul protoprezviteral gr. or. rom. din Buttyin, com. Arad, având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Almaș, ținută la 15/28 Ianuarie 1906.

Alexandru Nica
par. preș. com. par.

Ioan Iancu
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— — — — — 3 3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei **Măneasa**, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în foaia oficioasă.

Venitele sunt: a) usufructul a 3 jugh. fânaș, b) birul constător din 2 cor. dela circa 100 numere de case, c) ștolele îndatinate, d) întregirea dela stat conform evaluațiunii celui ales.

Casă parohială nu este, dările le va suporta cel ales.

Reflectanții sunt poștiți a-și naintă recursul ajustat conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial, în termenul fixat, la oficiul ppeș gr. or. rom. din Buttyin com. Arad, având a se prezenta în s. biserică în careva Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Măneasa, ținută la 10/23 Ianuarie 1906.

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— — — — — 3—3

Cu termen de **30 zile** dela prima publicare foaia oficioasă, se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci — clasele inferioare din **Taut**.

Emolumentele sunt: a) 600 cor. bani, b) pentru conferință 10 cor., c) scripturistica 10 cor., d) pentru școală și învățator 3 1/2 stângeni, e) cvarber și grădină (școlifa), f) dela nmormântări unde fi poștiți 1 cor., iar cu liturgie 2 cor.

Cvinevenatul parohia nu'l asigură, ei va fi cere dela stat.

Reflectanții au a-și naintă petitul ajustat și mentele prescrișe și adresate comitetului parohial Taut, la oficiul ppeș din Buttyin com. Arad, în termenul fixat, având a se prezenta în acest termen la biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

— — — — — Nr.

Cancelaria arhitectului român

Ioan Niga

ARAD, Strada József főherceg-út Nr. 10

(lângă „Victoria”).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză îl recomandăm și altor sebi dlor parohi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

„Janus” institut de asigurare mutuală pe viață în **Viena**
s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață”
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eștine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de dușel și sinucidere după 5 ani
Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moarte

Starea de asigurare 111.000.000 cor. 3 Avera institutului 31.000.000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000.000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrie.

Lerchengasse Nr. 17: (N-rul Telefonului: 422).

Tiparul și edituratipografiei diecesane din Arad — Redactor responsabil: **Roman R. Ciorogariu.**